

## Placeringstillgångarnas belopp, allokering och avkastning i slutet av år 2014

### 1 Placeringsbeståndet har ökat till nästan 173 miljarder euro

Under 2014 ökade beloppet av arbetspensionsförsäkrarnas sammanlagda fonderade tillgångar, dvs. placeringsbeståndet, med 10,3 miljarder euro. Placeringsbeståndet stannade på 172,5 miljarder euro. Denna ökning i euro har varit raskare än den genomsnittliga årliga tillväxttakten för beståndet (8,4 miljarder euro) under de föregående tio åren (2004-2013).

Denna ökning av placeringstillgångarna med drygt tio miljarder euro fördelades nästan jämnt mellan pensionsförsäkrarna inom den privata och den offentliga sektorn. Då den offentliga sektorns andel av hela placeringsbeståndet utgör drygt en tredjedel, innebär dessa summor en förskjutning på 1,0 procentenheter i arbetspensionsammanslutningarnas inbördes, relativa andelar från den privata sektorn till den offentliga sektorn.

### 2 Aktiernas andel ökade, andelen för ränteplaceringar och fastigheter minskade

Grovt betraktat var fördelningen av placeringarna för branschen som helhet vid utgången av 2014 följande: aktieplaceringar och aktierelaterade placeringar<sup>1</sup> 48,9 % (EUR 84,4 miljarder), ränteplaceringar<sup>2</sup> 41,2 % (EUR 71,0 miljarder) och fastighetsplaceringar 9,9 % (EUR 17,1 miljarder).

Under 2014 förändrades fördelningen i placeringsbeståndet enligt följande: andelen för aktieplaceringar och aktierelaterade placeringar ökade (+2,5 procentenheter, +EUR 9,2 miljarder) medan andelen för ränteplaceringar (-1,9 procentenheter, +EUR 1,0 miljarder) och fastighetsplaceringar (-0,6 procentenheter, +EUR 0,1 miljarder) i sin tur minskade.

#### 2.1 Penningmarknadsplaceringarna och lånebestånden minskade, placeringarna i masskuldebrev ökade

Under 2014 ökade masskuldebrev mätt i euro näst mest av samtliga placeringskategorier: +4,1 miljarder euro (+0,4 procentenheter). Ökningen kan nästan i sin helhet tillskrivas den gynnsamma marknadsutvecklingen, dvs. nedgången i räntorna. Då räntenivån sjunker stiger priset på räntepapper, varvid marknadsvärdet på ränteplaceringarnas portföljer stiger.

Fastän masskuldebrev ökade kraftigt, var den totala ökningen i ränteplaceringarna ändå betydligt anspråkslösare. Ökningen utgjorde cirka en miljard euro, då penningmarknadsplaceringarna (-2,2 miljarder euro, -1,6 procentenheter) och lånebestånden (-0,9 miljarder euro, -0,7 procentenheter) fortsatte att krympa. Under det första kvartalet lämnades tillgångar att vänta i penningmarknadsplaceringar som lätt kan omvandlas i pengar, för att under de senare kvartalen placeras i mer långfristiga objekt. Penningmarknadsplaceringarnas andel av samtliga placeringar har under de senaste åtta åren varierat mellan cirka 5 och 8 procent (de tio föregående åren mellan 2 och 5 procent) och i slutet av juni 2014 var andelen 4,4 procent.

<sup>1</sup> Då man i analysen hänvisar till aktieplaceringar och aktierelaterade placeringar avses följande placeringskategorier: noterade aktier (inkl. fonder), hedgefonder samt övriga aktieplaceringar, till vilka hör bl.a. kapitalplaceringar och placeringar i onoterade aktier.

<sup>2</sup> Då man i analysen hänvisar till ränteplaceringar, avses följande placeringskategorier: penningmarknadsplaceringar, placeringslån, ArPL-återlån samt masskuldebrev.

För placeringslånen och ArPL-återlånen fortsatte den typiskt sjunkande trenden år 2014 i samma spår som under tidigare år. Merparten av denna utveckling härrör från pensionsförsäkrarnas ArPL-återlån inom den privata sektorn, vars bestånd reducerades med 0,7 miljarder euro till 1,6 miljarder euro. För branschen som helhet minskade beloppet av pensionsförsäkringarnas placeringslån däremot inte lika mycket (0,2 miljarder euro). Beståndet stannade slutligen på 2,9 miljarder euro vid årets slut. Lånebestånden har senast varit på motsvarande nivåer innan finanskrisen bröt ut, dvs. före år 2008.

År 2014 beviljade pensionsförsäkringsbolagen nya placeringslån och ArPL-återlån utanför koncernen till ett värde av sammanlagt 0,5 miljarder euro. Detta belopp var ett s.k. typiskt belopp före finanskrisen (0,3-0,6 miljarder euro). Efter de värsta finansiella krisåren (1,5-3,8 miljarder euro) har branschen småningom återgått till samma belopp som under dessa s.k. normala tider. Företagsfältet i Finland verkar fortfarande inte ha några större problem vad beträffar tillgången på finansiering, utan företagen får konkurrenskraftig finansiering från andra källor än pensionsförsäkrarna.

## 2.2 Placeringarna i aktier och hedgefonder ökade

Under året ökade aktieplaceringarna och de aktierelaterade placeringarna med sammanlagt 9,2 miljarder euro. Hedgefondplaceringarna ökade med 3,6 miljarder euro. Av de olika placeringskategorierna ökade noterade aktier (inkl. fonder) mest: med 4,4 miljarder euro. För övriga aktieplaceringar statistikfördes en tillväxt på 1,2 miljarder euro, när nettovärdet på derivatinstrumenten (-0,8 miljarder euro) reducerade utvecklingen i denna kategori. Kapitalplaceringarna och de onoterade aktierna som hör till kategorin övriga aktieplaceringar ökade i sin tur med sammanlagt 2,0 miljarder euro.

Utvecklingen i aktieplaceringarna och de aktierelaterade placeringarna återspeglar den goda marknadsutvecklingen. Ett typiskt aktieindex för ett industriland mätt i euro genererade en avkastning som låg rejält över 10 procent under året. Allt som allt översteg förvärven av aktieplaceringar och aktierelaterade placeringar avyttringarna med 1,6 miljarder euro. Uppgifterna om förvärv och avyttringar visar liksom år 2013 på att investerarna när det gäller placeringar i aktier och aktierelaterade instrument prioriterar andra objekt framför noterade aktier. Till denna utveckling bidrar fortfarande den rådande investeringsmiljön, där det är svårt att få avkastning på ränteplaceringar, och å andra sidan behovet av att uppnå en bättre spridning av portföljen och en mindre avhängighet av kursutvecklingen för noterade aktier.

## 3 De senaste årens utveckling fortsatte: placeringarna utanför euroområdet på tillväxt

År 2014 minskade placeringarna i hemlandet med sammanlagt 4,1 miljarder euro. Däremot ökade placeringarna i de övriga länderna i euroområdet med 2,4 miljarder euro och placeringarna utanför euroområdet med 12,0 miljarder euro jämfört med året innan. I den geografiska fördelningen av placeringarna inträffade en förskjutning från hemlandet (-4,2 procentenheter) och också en aning från de övriga länderna i euroområdet (-0,1 procentenheter) mot objekt utanför euroområdet (+4,3 procentenheter).

I hemlandet investerades i slutet av året 45,4 miljarder euro (26,3 procent). Placeringarna i objekt utanför euroområdet uppgick i sin tur till 84,5 miljarder euro eller 49,0 procent av samtliga placeringar. Resten av placeringarna hänförde sig till objekt i det övriga euroområdet (exkl. Finland): 42,6 miljarder euro, dvs. 24,7 procent.

Den största förändringen i placeringarna i hemlandet hänför sig till minskningen i penningmarknadsplaceringarna (-2,2 miljarder euro), noterade aktier (-1,0 miljarder euro) och

lånebestånden (-0,9 miljarder euro). Fastän trenden nu det senaste året har gått från inhemska placeringar till placeringsobjekt i övriga länder, föregicks denna utveckling av en nioårsperiod då beloppet av de inhemska placeringarna i euro ökade för varje år. Endast år 2012 avstannade tillväxten och beståndet minskade en aning. Från 30,2 miljarder euro i slutet av år 2004 kom vi upp till 49,5 miljarder euro i slutet av 2013. Utöver storleken på den summa som investerats i Finland är det dessutom värt att notera att placeringarna i Finland överstiger den sammanlagda placeringsvolymen i hela det övriga euroområdet.

Placeringarna i det övriga euroområdet ökade huvudsakligen inom masskuldebrev och noterade aktier (inkl. fonder). Av denna tillväxt (+2,4 miljarder euro) bestod cirka hälften av nya tilläggsförvärv medan den andra hälften kom från den gynnsamma marknadsutvecklingen. Nya placeringar har gjorts något mer i statsobligationer än i noterade aktier.

Av ökningen av placeringarna utanför euroområdet (12,0 miljarder euro) härrörde knappt två tredjedelar från den goda marknadsutvecklingen av noterade aktier, hedgefondplaceringar och masskuldebrev. Den resterande tredjedelen härrörde i stort från följande förvärv som överskred avyttringarna: hedgefondplaceringar, kapitalplaceringar och onoterade aktieplaceringar samt masskuldebrev.

#### **4 Avkastningsåret blev mycket gott**

Den nominella totalavkastningen för arbetspensionsbranschen var hela 7,4 procent år 2014. Avkastningen för de olika grupperna av arbetspensionssammanslutningar varierade från 6,8 procent för pensionsförsäkringsbolagen till 8,5 procent för pensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn. Mellan dessa två grupper rymdes pensionsstiftelserna och -kassorna med en avkastning på 7,1 procent.

Endast inom den privata sektorn lyder pensionsförsäkrarna under lagstadgade solvenskrav, vilket för sin del förklarar den bättre avkastningen för den offentliga sektorn. Då i synnerhet aktierna genererade en god avkastning år 2014, kom pensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn som har en större aktievikt upp till en bättre totalavkastning.

Den genomsnittliga realavkastningen för hela branschen har de senaste 18 åren (1997-2014) varit 4,2 procent. För den privata sektorn är motsvarande avkastningsprocent 4,1 och för pensionsförsäkrarna inom den offentliga sektorn 4,5. Avkastningsutvecklingen inom branschen har under nästan 20 års tid varit bättre än den antagna realavkastningen på lång sikt, dvs. 3,5 procent, som Pensionsskyddscentralen använder i sin baskalkyl.

Trots osäkerheterna i samband med bl.a. geopolitiken och den ekonomiska utvecklingen fortsatte avkastningsutvecklingen på god nivå från ett kvartal till nästa. Avkastningskällorna var mångsidiga under hela året. Den bästa genomsnittliga avkastningsprocenten erhöles från aktier och andelar med 10,7 procent. I synnerhet kapitalplaceringarna och placeringarna i onoterade aktier genererade en utmärkt avkastning på drygt 15 procent. Även noterade aktier och hedgefonder avkastade väl, cirka 6-10 procent. Den sjunkande räntenivån och de minskade riskpremierna på företagsobligationer har hjälpt upp ränteplaceringarna, som gav arbetspensionsförsäkrarna en avkastning på 4,4 procent. De indirekta fastighetsplaceringarna höjde avkastningen på fastighetsplaceringar för kategorin som helhet till 5,4 procent. Med enbart direkta fastighetsplaceringar hade resultatet nätt och jämnt stannat under avkastningen på ränteplaceringar.